

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre dizajn

Predmet evidencie

Premetom evidencie pre *DI* je dizajnerský návrh (ďalej ako **návrh**) a realizácia dizajnerskeho diela (ďalej ako **realizácia**) zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii. Návrh aj realizácia sa evidujú ako dva samostatné záznamy, ak sú návrh aj realizácia riadne a samostatne zverejnené, zároveň je v prípade realizácie zrejmý ďalší priamy autorov vklad oproti návrhu. Ak realizácia predstavuje napr. sériovú výrobu, pričom oproti návrhu nebol potrebný autorský vklad, návrh a realizácia sa evidujú ako jeden záznam.

Výstupy umeleckej činnosti pre *DI* sa evidujú prostredníctvom formulára **Umelecké dielo – vizuálne formy**.

Ako jeden záznam sa eviduje napr. návrh mince a jej následná realizácia mincovňou, pričom nedošlo v prípade realizácie k žiadnej autorovej tvorivej zmene oproti návrhu. Ako dva záznamy (jeden pre návrh a jeden pre realizáciu) sa eviduje napr. návrh automobilu (koncept) a jeho následná sériová výroba, pričom pôvodný koncept bol pred spustením sériovej výroby autorsky upravený po dizajnovej stránke.

Za **návrh** sa považuje zverejnené najmä grafické znázornenie dizajnerskeho nápadu alebo konceptu vrátane súťažných návrhov alebo realizácia prototypu, napr. návrh súťažného logotypu.

Za **realizáciu** sa považuje taký výstup umeleckej činnosti pre *DI*, ktorý je na zákazku alebo sériovo vyrábaný alebo inak používaný v praxi.

Štádium návrhu a realizácie sa povinne určuje pre každý záznam prostredníctvom opakovateľného poľa **Štádium realizácie**.

Pre *DI* sú akceptované nasledujúce typy diela:

- produktový a priemyselný dizajn,
- textilný dizajn,
- odevný dizajn,
- art dizajn,
- vizuálna komunikácia.

Dokumenty práv duševného vlastníctva, ako sú *patentová prihláška*, *patent*, *prihláška úžitkového vzoru*, *úžitkový vzor*, *dizajn*, *prihláška označenia pôvodu výrobkov*, *označenie pôvodu výrobkov* a pod. sú predmetom evidencie v *CREPČ*.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre *DI* sa evidujú autorom len za rolu *dizajner*. Percentuálne podiely sa tak rozdeľujú len v rámci jedného okruhu zodpovednosti.

Dizajn pôvodne vytvorený pre napr. audiovizuálnu alebo divadelnú tvorbu sa eviduje v príslušnom DUC pre autorov dizajnu v role *kostýmový výtvarník* alebo *scénograf*. Interiérový dizajn sa eviduje v DUC *Architektúra* pre autorov s rolou *architekt*.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí alebo v inštitúcii.

1. Zverejnenie (Podujatie)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí (napr. na festivale *Bratislava Design Week*) sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulári **Umelecké dielo**.

- **Návrh** – zverejnenie návrhu v podobe vizualizácií, nákresov, modelov a pod. na podujatí. Samotný návrh môže byť zverejnený na viacerých podujatiach (ako prvé zverejnenie aj ako iné zverejnenie).
- **Realizácia** – zverejnenie realizácie na podujatí. Realizácia môže byť zverejnená na viacerých podujatiach (ako prvé zverejnenie aj ako iné zverejnenie).

Za dátum zverejnenia na podujatí sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený.

Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**.

2. Zverejnenie (Inštitúcia)

Výstup umeleckej činnosti bol zverejnený v inštitúcii mimo podujatia, zverejnenie sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulári **Umelecké dielo**.

- **Návrh** – zverejnenie návrhu v podobe vizualizácií, nákresov, modelov a pod. v priestoroch inštitúcie alebo zverejnenie návrhu na oficiálnom webovom sídle inštitúcie. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej priestoroch alebo na ktorej webovom sídle došlo k zverejneniu.
- **Realizácia** – zverejnenie realizácie v priestoroch inštitúcie v rámci stálej expozície alebo v rámci iných verejne dostupných priestorov inštitúcie alebo vydanie publikácie alebo iných tlačových materiálov (obálka, známky). Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej priestoroch došlo k zverejneniu alebo k predaju, v prípade dizajnu publikácií a ich obálok sa za zverejňujúcu inštitúciu považuje vydavateľ.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum umiestnenia a sprístupnenia výstupu umeleckej činnosti vo verejných priestoroch inštitúcie alebo dátum zverejnenia na webovom sídle. V prípade dizajnu publikácie a jej obálky sa za dátum zverejnenia považuje v prípade periodických publikácií dátum vydania, v prípade neperiodických publikácií rok vydania publikácie. Online zverejnenie na oficiálnom webovom sídle inštitúcie sa považuje za zverejnenie v inštitúcii rovnako, ako fyzické zverejnenie v priestoroch inštitúcie; označuje sa poľom **Virtuálne zverejnenie**.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli nominované aspoň na dvoch národných alebo medzinárodných oceneniach, ktoré udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň boli nominované na národnom alebo medzinárodnom ocenení, ktoré udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo

- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň tri ohlasy / kritiky / recenzie odbornej verejnosti.

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a ktoré zároveň:

- boli nominované na jednom národnom alebo medzinárodnom ocenení, ktoré udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláske*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň boli ocenené aspoň jedným dizajnerským ocenením, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň dva ohlasy / kritiky / recenzie odbornej verejnosti.

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umení, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností.

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené len na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania.

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom prostredí v podobe zverejnenia:

- na medzinárodnom podujatí alebo v medzinárodnej inštitúcii a/alebo
- na území viacerých krajín a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- naň vznikli ohlasy z viacerých krajín.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu.

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny.

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah realizovaného umeleckého diela, ktorý sa vyjadruje prostredníctvom metráže:

- Veľký (1)
 - produktový a priemyselný dizajn – viac ako 3 m³,
 - textilný dizajn – viac ako 140 cm x 140 cm (koberce, tapisérie, intervencie do architektúry a pod.),
 - odevný dizajn – viac ako 170 cm³ (tapisérie, gobelíny a pod.) alebo kolekcie odevov,
 - art dizajn – viac ako 2 m³ alebo kolekcia 4 a viac diel,
 - vizuálna komunikácia (identita) – komplexná vizuálna identita (tlačové a digitálne aplikácie),
 - vizuálna komunikácia (publishing) – dizajn publikácie s rozsahom 163 a viac strán alebo rodina písma (viac ako 4 rezy),

- vizuálna komunikácia (priestor) – expozícia s viac ako 50 m².
- Stredný (2)
 - produktový a priemyselný dizajn – 1 m³ až 3 m³,
 - textilný dizajn – šírka 70 cm až 140 cm (pletáž, dezén),
 - odevný dizajn – 50 cm³ až 170 cm³ (odevy v priemernej výške človeka),
 - art dizajn – 1 m³ až 2 m³ alebo kolekcia 2 až 6 diel,
 - vizuálna komunikácia (identita) – logo alebo identita a ďalšie základné tlačové a digitálne aplikácie,
 - vizuálna komunikácia (publishing) – dizajn publikácie s rozsahom 69 strán až 162 strán alebo základné rezy písma (4 rezy),
 - vizuálna komunikácia (priestor) – expozícia s 26 m² až 50 m².
- Malý (3)
 - produktový a priemyselný dizajn – menej ako 1 m³,
 - textilný dizajn – menej ako 50 cm³ (módne doplnky),
 - odevný dizajn – menej ako 50 cm³ (textilne miniatúry, klobúky a pod.),
 - art dizajn – menej ako 1 m³,
 - vizuálna komunikácia (identita) – príležitostné logo lettering alebo identita a ďalšie základné tlačové a digitálne aplikácie,
 - vizuálna komunikácia (publishing) – dizajn publikácie s rozsahom menej ako 69 strán alebo titulkové písmo,
 - vizuálna komunikácia (priestor) – expozícia s menej ako 26 m².

Ocenenia

Za ocenenia pre *DI* sa považujú dizajnérske ceny, napr. *Národná cena za dizajn*, *Biela kocka* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu umeleckého diela nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nomináciách na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúčame zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenení za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod., nie ak ocenenia alebo kategórie ocenení súvisia s konkrétnym výstupom umeleckej činnosti.

Ohlasy

Pre *DI* sa za ohlasy podľa vyhlášky považujú:

- odborná analýza v publikácii – kategória ohlasu 1,
- recenzia alebo umelecká kritika v publikácii – kategória ohlasu 2,
- odborná relácia o výstupe umeleckej činnosti vo verejnoprávnej televízii alebo verejnoprávnom rozhlase – kategória ohlasu 7.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre *DI* sa dodáva fotodokumentácia dizajnu a dokumentácia obsahujúca dátum prvého zverejnenia a jednoznačne identifikované autorstvo. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách, ak sú dostupné:

- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- fotodokumentácia diela,
- plný text publikácie v prípade dizajnu publikácie,
- plagát výstavy,
- pozvánka na výstavu,
- katalóg z výstavy,
- objednávka,
- zmluva o vytvorení diela,
- preberací protokol,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod.

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy** alebo poľa **Link prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

1. Štádium realizácie (návrh alebo realizácia) sa nezapisuje do názvových údajov, ale určuje sa prostredníctvom poľa **Štádium realizácie**.
2. Za názov grafického dizajnu publikácie alebo jej obálky sa považuje názov publikácie, do poľa **Variantný názov** sa zapisuje, či ide o grafický dizajn celej publikácie (zapiše sa *publikácia*) alebo grafický dizajn obálky (zapiše sa *obálka*).
3. V prípade dizajnu publikácie alebo jej obálky sa vytvára väzba na záznam danej publikácie z *CREPČ*. Záznam publikácie v *CREPČ* obsahuje všetky názvové údaje publikácie, autorov textu alebo zostavovateľov, štandardné čísla, počet strán, počet autorských hárkov, vydavateľské údaje (vydavateľ, miesto vydania, rok vydania), poradie vydania, náklad a typ dokumentu.
4. Pre grafický dizajn publikácie a pre grafický dizajn obálky publikácie sa vytvárajú samostatné záznamy výstupu umeleckej činnosti.
5. V prípade grafického dizajnu periodickej publikácie alebo jej obálky sa vytvára jeden záznam výstupu umeleckej činnosti pre celý ročník, ak bola aj pôvodná zákazka koncipovaná na celý ročník. Dátumom zverejnenia je dátum vydania prvého čísla periodickej publikácie v danom ročníku. Čísla periodika sa zapisujú ako samostatný názov do poľa **Variantný názov**.
6. Ak grafický dizajn periodickej publikácie alebo jej obálky vznikol jednorazovo len pre jedno číslo alebo viacero čísel (nie pre celý ročník) na základe jednej zákazky, vytvára sa pre ne jeden spoločný záznam výstupu umeleckej činnosti. Pre ďalší grafický dizajn periodickej publikácie alebo jej obálky na základe ďalšej zákazky v rámci toho istého roka vydania sa vytvára ďalší samostatný záznam výstupu umeleckej činnosti.
7. Grafický dizajn neperiodickej publikácie alebo jej obálky sa eviduje vždy ako samostatný záznam výstupu umeleckej činnosti nezávisle na zákazke.

8. Jednotlivé časti jedného výstupu umeleckej činnosti sa evidujú spolu ako jeden záznam (napr. kolekcia šperkov, nábytku, dizajn manuál s logotypom, grafický dizajn celého ročníka periodickej publikácie). Nevytvára sa pre každú časť výstupu umeleckej činnosti samostatný záznam. V takomto prípade sa počet častí uvádza prostredníctvom polí **Počet častí**, prostredníctvom poľa **Údaje o častiach – Názov časti** je možné uviesť názvy jednotlivých častí, napr. pre tri časti ide o obálku, známku a pečiatku a pod. Ako rozmer sa zapisujú rozmery najväčšej časti kolekcie.